

ШУКАЮ ОБРАЗНІ ВИСЛОВИ

Тиждень 13, урок 65

Обладнання і матеріали:

- навчальний посібник “Українська мова та читання” ч. 3 (авторка Г. Остапенко), с. 32-33;
- роздруківки “[Синоніми фразеологізмів](#)”, “[Антоніми фразеологізмів](#)”, “[Фразеологізми на вибір](#)”, “[Кросворд](#)”.

УВЕДЕННЯ В ТЕМУ

1. Бесіда “Що таке фразеологізми?” (актуалізація опорних знань).

Образні вислови — окраса рідної мови. У цих висловах прихований життєвий досвід багатьох поколінь. Це емоційно забарвлені образні судження, у яких звучить іронія, часом гумор, інколи осуд або глум. І все це невимушено, тонко, дотепно, делікатно або ж навмисно трохи грубо.

Запитання до дітей

- Які образні вислови ви запам’ятали з попереднього уроку?
- Чи змогли б ви використати їх у повсякденному мовленні? Для яких ситуацій, що трапляються протягом дня, вони підходять?

2. Каліграфічна хвилинка

Обговоріть з дітьми два образних вислови. Складіть з кожним по реченню та запишіть у зошиті.

Показати де раки зимують — провчити кого-небудь, завдаючи йому неприємностей.

Знати, де раки зимують — безпомилково знаходити правильний, найбільш вигідний вихід із становища; бути хитрим, спритним.

3. Вправа “Синоніми образних висловів”.

Запитання до дітей

- Що таке синоніми?

Діти знаходять до кожного з фразеологізмів синонім і зафарбовують пару одним кольором (див. роздруківку “[Синоніми фразеологізмів](#)”).

4. Вправа “Антоніми образних висловів”.

Діти знаходять до кожного з фразеологізмів антонім і зафарбовують пару одним кольором (див. роздруківку “[Антоніми фразеологізмів](#)”).

5. Вправа “Розмовляємо рухами”.

Діти по черзі передають значення образних висловів пантомімою, решта пробує ці фразеологізми назвати. Приклади образних висловів: намилити шию, сяяти очима, набрати в рот води, опустити руки, тримати під каблуком, дати драла.

РОБОТА З ТЕКСТОМ

1. Читаємо текст “Веремій” (завдання 1, с. 12–13 посібника) самостійно — мовчки або пошепки.

Після першого читання можна дати дітям час на підготовку до виразного читання вірша строфами.

2. Виконання вправ 2–4 (див. с. 13 посібника).

Запропонуйте дітям вписати в зошит образні вислови з вірша.

Запитання до дітей

- Як звати ваших дідусів?
- Про що вам подобається говорити з дідусем?
- Як ви любите проводити час разом?

ДОДАТКОВІ ЗАВДАННЯ

1. Вправа “Образний звіринець”.

Іноді в мовленні вживають дотепні вислови, порівнюючи людей з тваринами. З’ясуймо, кого ж ми побачимо в цьому звіринці.

- Тихий, як (миша).
- Боязкий, як (заєць).
- Незграбний, як (слон).
- Сміливий, як (лев).
- Хитрий, як (лисиця).
- Німий, як ... (риба).

Запропонуйте дітям з’ясувати, чи справді ці тварини такі, як ми собі уявляємо.

2. Вправа “Вживаємо образні вислови”.

Педагог пропонує дітям описати свою роботу на уроці образним висловом. Діти пригадують або вибирають з переліку (див. роздруківку “[Фразеологізми на вибір](#)”), записують у зошит.

3. Кросворд “Професійні образні вислови” (див. роздруківку “[Кросворд](#)”).

Діти розв’язують кросворд, визначаючи, представники яких професій можуть вживати подані в кросворді вислови не як образні вислови, а в прямому їх значенні.

Відповіді. По горизонталі: 1 — мандрівник, 2 — музикант, 3 — рибалка, 4 — воїн, 5 — доктор, 6 — моряк, 7 — механік, 8 — художник, 9 — залізничник, 10 — кухар.

По вертикалі: 1 — перукар.

ВАРІАНТИ ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ

1. Виконати завдання 5 на с. 13 посібника.

*Урок підготувала й провела **Ольга Коваленко**, школа "Соняшник", м. Київ*